

QUÁ TRÌNH HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC KỸ THUẬT CỦA HỘI Y DƯỢC HỌC TP.HỒ CHÍ MINH 20 NĂM QUA (1979-1999)

PGS. Võ Thành Phụng, Phó Chủ tịch Hội Y Dược học TP.HCM

I. Vấn đề được đặt ra từ 1979:

Hai mươi năm qua, hội viên hội Y Dược học TP.HCM luôn gắn liền các công việc hằng ngày của mình với các công tác điều trị, phòng bệnh, giảng dạy, chỉ đạo tuyến, và nghiên cứu khoa học; có thể nói 5 chức năng này đến nay chẳng những không lạc hậu mà còn phát triển rất đa dạng để đáp ứng nhu cầu chăm sóc sức khỏe ngày càng cao của người dân; chăm sóc sức khỏe từ cộng đồng đến cá nhân, từ phòng bệnh đến phục hồi, tăng cường thể lực, thẩm mỹ, thể hình.

Hai vấn đề được đặt ra ngay từ khi Hội Y Dược học TP.HCM được thành lập ngày 1-2-1979:

- Phải tổ chức thế nào để tiếp cận, triển khai các kết quả nghiên cứu Y Dược học trong nước và quốc tế.
- Làm thế nào để tạo mối quan hệ thường xuyên giữa các đồng nghiệp hội viên qua các cuộc gặp gỡ, hội nghị khoa học.

Từ hai vấn đề nói trên, tổ chức các hoạt động khoa học là điều bức thiết.

1999 là năm cuối của thế kỷ, cũng là thời điểm 20 năm của Hội ta nên đúng lúc cần phải nhìn lại, khẳng định những thành quả đã đạt được và rút ra một số đề xuất cho các công việc sắp tới; đây là mục đích của báo cáo hôm nay; nội dung không nhằm tổng kết các đề tài đã được nghiệm thu đánh giá; nội dung chủ yếu được nêu lên là các phương thức hoạt động đã được sử dụng, và các kết quả đã thu hoạch.

II. Sáu cách triển khai hoạt động KHKT của Hội Y Dược Học TP.HCM như sau:

Hoạt động theo sự chỉ đạo của cấp trên, từ Nghị Quyết Trung Ương 2 về chiến lược phát triển khoa học và công nghệ, đến chỉ thị 45 của Bộ chính trị, và chỉ thị 27 của Thường vụ Thành ủy Tp. Hồ Chí Minh (16-7-1999); nhờ đây hoạt động các hội khoa học kỹ thuật (trong đó có

ngành Y Dược) liên tục được củng cố.

Hoạt động khoa học theo từng giai đoạn lịch sử của đất nước, và theo các mốc thời gian phát triển của Hội với 3 đợt sinh hoạt tập trung Liên chuyên khoa ở qui mô lớn:

Từ 22 đến 27/2/1994 là tuần lễ sinh hoạt khoa học nhân kỷ niệm 15 năm ngày thành lập Hội Y Dược Học TP.HCM.

Ngày 28 - 29/4/1995 là 2 ngày sinh hoạt khoa học nhân kỷ niệm 20 năm ngày giải phóng miền Nam.

Ngày 18 - 19/11/1998 sinh hoạt khoa học nhân kỷ niệm 300 năm Sài Gòn TP. Hồ Chí Minh.

“Hội trong Hội”: Hội Y Dược học là đầu mối của các hội ngành Y Tế trên địa bàn TP.HCM, tập hợp các đồng nghiệp theo từng chuyên khoa, mỗi chuyên khoa Y Dược thành lập hội chuyên khoa riêng của mình nhưng hoạt động dưới sự

điều hòa của Hội Y Dược TP.HCM.

+ Hội viên các hội chuyên khoa bao gồm các đồng nghiệp thuộc biên chế thành phố, thuộc cơ quan trung ương đóng ở thành phố, các đồng chí quân đội, công an; nhiều người tham gia 2-3 hội chuyên khoa có mối liên quan chuyên môn chung.

+ Hội chuyên khoa không có “dầu tròn”, và ít khi có “dầu vuông”, nhưng hội viên hoạt động khoa học rất sâu trong chuyên môn của mình.

Tổ chức hoạt động bên trong mỗi hội chuyên khoa: Tổ chức gặp gỡ trao đổi nghề nghiệp định kỳ là công việc chính của Ban chấp hành.

- Tổ chức Hội nghị để cập nhật kiến thức chuyên môn.
- Tổ chức Hội nghị hằng năm để hội viên trình bày các kết quả NCKH của mình.
- Tập hợp các bài báo cáo khoa học, in thành tập san chuyên đề.

Sở Y tế và Hội Y Dược học có rất nhiều gắn bó: Sở Y tế chủ trương thành lập hệ thống các Trung tâm Y tế chuyên khoa; song song đó, Hội Y Dược học cho ra đời các Hội chuyên khoa tương ứng; như vậy có tương đồng ăn ý giữa quản lý nhà nước và phong trào hoạt động khoa học của quần chúng. Sự kiện này chưa từng có trước 1979.

Ngoài ra, hoạt động khoa học của các chuyên khoa Y Dược TP.HCM phát triển rất nhiều mối liên lạc với các Hội trung ương, các hội địa phương, khu vực, và các hội quốc tế.

III) Một số kết quả:

Truyền thống học tập và trao đổi khoa học được củng cố, nâng cao, đa dạng hóa. Phong trào sinh hoạt nghề nghiệp bằng những “báo cáo 10 phút” trở thành một nếp đều đặn, mỗi tháng; bên trong mỗi chuyên khoa có nhiều chuyên đề càng ngày càng cập nhật trực tiếp với các bước công nghệ hiện hành của quốc tế. So với tình trạng thiết bị còn yếu kém, kiến thức của hội viên tiên bộ rất nhanh, khả năng ứng dụng rất nhanh mỗi khi quốc tế có phát minh công cụ mới.

Số hội viên có modem, có đăng ký Internet, có E-mail ngày càng tăng; các đồng nghiệp ở xa cũng có khả năng này nhờ điện thoại.

Các hoạt động nói trên đã đóng góp rất nhiều cho sự nghiệp đào tạo nhân tài; nhiều đồng nghiệp được công nhận học vị, và được phong

học hàm. Các luận văn, luận án, các công trình cấp nhà nước, cấp bộ, cấp thành phố, cấp cơ sở, liên tiếp được hoàn tất, được đánh giá, thông báo qua các buổi chuyên đề khoa học nhân dịp các buổi sinh hoạt, các Hội nghị trong nước và ngoài nước.

Các bước cơ bản cho công tác chẩn đoán như chẩn đoán bằng hình ảnh, xét nghiệm phân tử... đã tạo công cụ vững chắc cho điều trị. Chẩn đoán từ xa, từ Medic Việt Nam đến Medinet của Sở Y tế là những bước tiến vượt bậc.

Từ các nghiên cứu cây thuốc Việt Nam nhằm phát triển dược liệu, từ các đề tài ngựa sấu răng, nghiên cứu ứng dụng nhựa cánh kiến đỏ (shellac), xử lý san hô vùng biển Việt Nam, đến công tác nội soi (chẩn đoán + phẫu thuật), thụ tinh trong ống nghiệm, vi phẫu tạo hình, chế tạo và sử dụng mô ghép đồng loại, có rất nhiều đề tài khác phục vụ ngành Y Dược Răng Hàm Mặt; một đề tài rất đặc biệt là “lượng giá quá trình dạy - học của Trung tâm Đào tạo và Bồi dưỡng Cán bộ Y tế TP.HCM.

Quan hệ đối ngoại rất rộng của hội viên Hội Y Dược học TP.HCM đã chứng tỏ niềm tự tin và khả năng khoa học cao của từng đồng nghiệp; các công trình Y Dược Răng Hàm Mặt đã hiện diện trong các hội nghị quốc tế trong và ngoài nước; nhiều hội chuyên khoa thuộc Hội Y Dược TP Hồ Chí Minh đã có đại biểu của mình tham gia vào Ban chấp hành của các hội, Hàn lâm viện khoa học liên quốc gia.

Báo cáo hôm nay sẽ thiếu sót nếu không nêu lên một công tác khoa học rất đặc biệt: đó là công tác tổng kết, chấp bút, in ấn, phát hành các tài liệu khoa học Y Dược. Từng hội chuyên khoa đã tự “ra báo” có giấy phép xuất bản, dựa vào các nhà xuất bản trong nước, để ấn hành các bài giảng, các tài liệu chuyên ngành.

Nhưng nổi bật nhất là hai tạp chí Y học TP.HCM và Thời sự Y Dược học TP.HCM, trong đó có rất nhiều công lao thầm lặng của các Thầy cô đang dạy ở các trường viện Y Dược tại TP.Hồ Chí Minh.

IV) Đề xuất:

Về các sinh hoạt khoa học của hội chuyên khoa, mỗi năm chỉ nên có 2 dạng:

Sinh hoạt thông tin khoa học ở các đơn vị, hội tập chuyên đề, bao nhiêu lần tùy nhu cầu.

Hội nghị khoa học hằng năm, 1 năm 1 lần, mời rộng trong và ngoài nước cùng dự; chương trình chuẩn bị trước 1-2 năm; người dự cần đăng ký trước và có đóng hội nghị phí.

Tình hình “siêu chuyên khoa”: có người gọi là chuyên khoa hóa “cục đoàn”; thiết nghĩ nếu có đủ 3 điều kiện, nên xin phép lập hội chuyên khoa:

- Có hội viên hoạt động trên 100 người,
- Có nội dung chuyên môn,
- Có sinh hoạt đúng lịch, đúng nội quy, có báo cáo định kỳ về Hội Y Dược học TP.HCM.

Hội Y Dược học TP.HCM triển khai chặt chẽ vai trò điều hòa của mình, để quản lý tốt bối cảnh phát triển rất đa dạng hiện nay.

Đề nghị hội chuyên khoa lên lịch trước (12-24 tháng) các ngày hội nghị khoa học hằng năm của mình, có tựa chuyên đề trước, để tiện cho người dự tự sắp xếp chương trình công việc của họ.

Đồng nghiệp các môn cơ sở như giải phẫu, sinh lý-sinh lý bệnh, điều dưỡng phòng mổ,... nên tập trung lại và sinh hoạt với các trường viện, địa phương khác.

Các Hội chuyên khoa thuộc Hội Y Dược học TP.HCM đăng ký ngay các bài nghiên cứu khoa học cho chuyên san Thời sự Y Dược học của Hội Y Dược học TP.HCM.

Phát triển các quan hệ về nghiên cứu khoa học giữa ngành Y Dược với các hội ngành nghề khác của Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật, và cùng với Liên hiệp các Hội thúc đẩy việc xây dựng nhà VĂN HÓA KHOA HỌC (Chương trình hành động của Liên Hiệp các Hội KHKT ngày 16-8-1999).